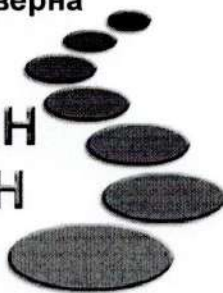

Република Северна
Македонија

ДРЖАВЕН
ИСПИТЕН
ЦЕНТАР

Република Северна Македонија
Republika e Maqedonisë së Veriut
ДРЖАВЕН ИСПИТЕН ЦЕНТАР
QENDRA SHTETËRORE E PROVIMEVE

Бр.-Нг. 01-524/3

31.12. 2024 год.-viii

Скопје-Shkup

ПРОГРАМА
ЗА РАБОТАТА НА ДРЖАВНИОТ ИСПИТЕН ЦЕНТАР
ЗА 2025 ГОДИНА

Скопје, декември 2024 година

СОДРЖИНА

1. ВОВЕД.....	4
2. ДЕЛНОСТ НА ЦЕНТАРОТ.....	5
3. ОРГАНИЗАЦИСКА ПОСТАВЕНОСТ НА ЦЕНТАРОТ.....	6
4. ПОСТОЈНА КАДРОВСКА СОСТОЈБА.....	7
5. ПРОГРАМСКИ ЗАДАЧИ НА ЦЕНТАРОТ ЗА 2025 ГОДИНА.....	9
5.1. ДРЖАВНА МАТУРА.....	9
5.2. ДРЖАВНО ТЕСТИРАЊЕ ВО ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ	11
5.3. ОБУКИ И ИСПИТ ЗА КАНДИДАТИ ЗА ДИРЕКТОРИ И НАПРЕДНИ ОБУКИ ЗА ДИРЕКТОРИ НА ОСНОВНИ, СРЕДНИ УЧИЛИШТА, УЧЕНИЧКИ ДОМ И ОТВОРЕН ГРАЃАНСКИ УНИВЕРЗИТЕТ ЗА ДОЖИВОТНО УЧЕЊЕ.....	13
5.4. СТРУЧЕН ИСПИТ ЗА НАСТАВНИЦИ И СТРУЧНИ СОРАБОТНИЦИ	15
5.5. МЕЃУНАРОДНИ СТУДИИ ЗА МЕРЕЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ (PISA, TIMSS, PIRLS, TALIS и ICCS)	17
5.6. НОРМАТИВНО-ПРАВНО РАБОТЕЊЕ И УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ	21
5.7. ФИНАНСИСКО РАБОТЕЊЕ.....	22
5.8. ЗАЕДНИЧКИ И ОПШТИ РАБОТИ.....	23
6. СОРАБОТКА	24

ПРИЛОГ: ФИНАНСИСКИ ПЛАН ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА АКТИВНОСТИТЕ ОД ПРОГРАМАТА ЗА
РАБОТА НА ДРЖАВНИОТ ИСПИТЕН ЦЕНТАР ЗА 2025 ГОДИНА

1. ВОВЕД

Државниот испитен центар (во понатамошниот текст Центарот) е основан согласно Законот за Државниот испитен центар („Службен весник на Република Македонија“ бр. 142/08, 148/09, 41/14, 55/16, 142/16 и 64/18). Центарот започна со работа како јавна установа со својство на правно лице на 20.11.2009 година. Надзор над спроведувањето на одредбите на Законот за Центарот врши Министерството за образование и наука.

Државниот испитен центар е надлежен за: организирање и спроведување на екстерните испити на државната матура, спроведување меѓународни тестирања, спроведување државно тестирање, спроведување стручен испит за наставници и стручни соработници, оспособување на кандидатите за директори, како и полагање на испитот за директори на основни училишта, средни училишта, ученички домови и отворени граѓански универзитети за доживотно учење и стручно доусовршување на директорите.

Со Центарот управува Управен одбор кој има претседател и шест члена. Претседателот и членовите на Управниот одбор ги именува Владата на Република Северна Македонија имајќи ја предвид соодветната правична застапеност на припадниците на заедниците на чии јазици и писмо се остварува наставата во основното и средното образование.

Со работата на Центарот раководи директор, кој е именувано лице од Владата на Република Северна Македонија, на предлог на министерот за образование и наука.

Директорот на Државниот испитен центар има заменик, кој исто така е именувано лице од Владата на Република Северна Македонија.

Центарот има Стручен колегиум кој го сочинуваат директорот на Центарот, заменик-директорот на Центарот и раководителите на секторите, а по потреба и раководителите на одделенијата и други вработени кои ќе ги определи директорот на Центарот.

2. ДЕЈНОСТ НА ЦЕНТАРОТ

За остварување на работите од својот делокруг, Центарот согласно Законот за Државниот испитен центар, Законот за обука и испит за директор на основно училиште, средно училиште, ученички дом и отворен граѓански универзитет за доживотно учење, Законот за основното образование, Законот за средното образование, Законот за наставниците и стручните соработници во основните и средните училишта и подзаконските акти кои произлегуваат од истите:

- доставува до Државниот матурски одбор Предлог-концепција за матура и завршен испит во средното образование, предлог-прагови за преодна и одлична оценка за екстерните испити на матурата, како и други документи кои се во негова надлежност;
- изготвува тестови и други испитни материјали за општообразовните предмети од матурата, за сите видови образование кои се реализираат екстерно;
- го развива и одржува информацискиот систем за вреднувања на постигањата на учениците на екстерните испити во државната матура;
- дава стручна поддршка на наставниците од областа на сумативното оценување на учениците, подготвува стручни материјали и врши обука на наставниците во врска со оценувањето на постигањата на учениците на испитите од матурата и завршниот испит;
- врши организациски и технички задачи за спроведувањето на екстерните испити на матурата;
- обезбедува тајност при подготовката, печатењето, дистрибуцијата и чувањето на испитниот материјал;
- го организира, реализира и контролира процесот на оценување на тестовите од екстерните испити на матурата, како и процесот на решавање приговори;
- објавува резултати од екстерните испити на матурата;
- врши стручно-административни и финансиски работи за потребите на Државниот матурски одбор;
- подготвува и спроведува меѓународни тестирања согласно меѓународно пропишаните процедури за нив и соработува со меѓународни институции од областа на оценувањето;
- подготвува и реализира државни тестирања во основното и средното образование;
- изготвува и ревидира рамки за тестирања, тестови и други испитни материјали за предметите за државните тестирања;
- доставува до министерот Предлог-концепција за државните тестирања, со периоди, циклуси и области на тестирање;
- организира и спроведува стручен испит за наставници и стручни соработници од училиштата;
- издава уверенија за положен стручен испит;
- организира и спроведува основна обука на кандидатите за директори на основни училишта, средни училишта, ученички домови и отворени граѓански универзитети за доживотно учење;
- го спроведува испитот за директори на основни училишта, средни училишта, ученички домови и отворени граѓански универзитети за доживотно учење;
- издава уверенија на кандидатите кои го положиле испитот за директори на основни училишта, средни училишта, ученички домови и отворени граѓански универзитети за доживотно учење;
- организира и спроведува напредна обука за директори на основни училишта, средни училишта, ученички домови и отворени граѓански универзитети за доживотно учење;
- учествува во изготвување на годишна предлог-програма за професионално усовршување и напредување на наставниците и стручните соработници;
- ги објавува развојните и годишните програми за работа на училиштата, извештаите од спроведените самоевалуации, интегрални евалуации, извештаите од постигањата на учениците од училиштето на државни и меѓународни мерења, електронски на посебен веб-портал;
- врши избор, распределба, обука и/или координација на соработници;
- изготвува и издава стручни материјали и стручна литература од делокругот на своето работење;
- учествува во изготвување законски и подзаконски акти од делокругот на своето работење;
- врши и други работи утврдени со закон и со Статутот на Државниот испитен центар.

При извршувањето на своите работи, Центарот соработува со научни установи, воспитно-образовни институции и други сродни установи и институции во државата и во светот.

Центарот правовремено ја информира јавноста за извршувањето на својата дејност.

3. ОРГАНИЗАЦИСКА ПОСТАВЕНОСТ НА ЦЕНТАРОТ

Организацијата на Центарот е уредена врз основа на Законот за Државниот испитен центар, Статутот на Центарот и Правилникот за работа и внатрешна организација на Државниот испитен центар.

Организациската структура на Центарот е следната:

4. ПОСТОЈНА КАДРОВСКА СОСТОЈБА

Во Центарот се вработени 27 лица кои се вклучени во организирање и реализирање на планираните програмски задачи.

Образовната структура на вработените во Центарот е следната:

Стручна подготовка	Број на вработени
доктори на науки	2
магистри	8
високо образование	11
више образование	0
средно образование	6
основно образование	0
Вкупно	27

Сите вработени, освен директорот и заменик-директорот кои се именуваат од Владата на Република Северна Македонија, се вработени на неопределено работно време.

Структура на вработените по звање	Број на вработени
раководител на сектор	1
раководител на одделение	5
советник	9
виш соработник	1
соработник	0
помлад соработник	2
самостоен референт	4
виш референт	2
референт	0
помлад референт	0
помошно-технички лица за обезбедување објекти и опрема	3
Вкупно	27

Поради сложената природа на работата во Центарот, и уште повеќе поради зголемениот обем на дејности на ДИЦ (организација и спроведување на стручниот испит за наставници и стручни соработници, како и организација и спроведување на државното тестирање во основното образование, вклучување во поголем број меѓународни тестирања и сл.) одделни задачи се преклопуваат во повеќе организациски единици (сектори и одделенија) на ДИЦ, а тоа налага да се практикува тимска работа, односно меѓусебна соработка на вработените.

Програма за работата на Државниот испитен центар за 2025 година

Бидејќи Центарот се соочува со недостиг на кадар за непречена реализација на активностите, согласно неговите надлежности, се очекува во текот на 2025 година кадровски да се доекипира со 4 (четири) вработувања и тоа 3 (три) на позицијата **советник и 1 (еден) помлад соработник**.

Исто така, се предвидуваат и девет унапредувања за позициите кои се неопходни за непречено функционирање на Државниот испитен Центар.

За успешно реализирање на стратешките задачи на Центарот се наметнува потребата од перманентно стручно усовршување, односно од вложување во развојот на знаењата и способностите на вработените, па затоа ќе се донесе и Програма за обуки на вработените во ДИЦ за 2025 година.

5. ПРОГРАМСКИ ЗАДАЧИ НА ЦЕНТАРОТ ЗА 2025 ГОДИНА

Државниот испитен центар во 2025 година својата темелна активност ќе ја насочи во реализација на следните глобални задачи:

- подготвување и спроведување на државната матура;
- подготовка и реализација на основна обука и испит за кандидати за директори на основно училиште, средно училиште, ученички дом и отворен граѓански универзитет за доживотно учење;
- организација и спроведување на напредна обука за директори на основно училиште, средно училиште, ученички дом и отворен граѓански универзитет за доживотно учење;
- организација и спроведување на стручен испит за наставници и стручни соработници;
- подготовка и спроведување на државно тестирање во основното образование;
- реализација на меѓународните студии: PISA, TIMSS, PIRLS, TALIS и ICCS;
- учество во подготвување измени и дополнувања на законски и подзаконски акти.

Програмските активности на Центарот како јавна установа ќе се спроведуваат согласно приоритетните политики на Владата на Република Северна Македонија и Министерството за образование и наука.

Државниот испитен центар својата работа ја организира и врши по организациски единици–сектори и одделенија. Во продолжение, подетално ќе бидат прикажани активностите на Центарот за 2025 година. Секој од овие делови е опишан преку следните елементи: цели кои ги претставуваат очекувањата од работата на секторите, опис на активностите преку кои ќе се остварат предвидените цели, индикатори за постигнувањата на резултатите, каде што се претставени излезните очекувања преку кои ќе може да се оценува успешноста на постигањето на резултатите и временската рамка на реализација.

5.1. ДРЖАВНА МАТУРА

Главни приоритети во текот на 2025 година ќе бидат спроведувањето на државната матура во јунскиот и во августовскиот испитен рок, како и подготовка за имплементација на новата Концепција за испити на крај на четиригодишното средно образование, односно подготовка и реализација на сите активности поврзани со новите форми на испити.

Во спроведувањето на државната матура се реализираат повеќе активности како што се: изготвување испитни материјали за сите екстерни испити во рамките на државната матура за двата испитни рока (јунски и августовски); организација и спроведување на оценување, обработка на податоците и објавување на резултати, и решавање приговори за тестовите за државната матура што се реализираат екстерно; изготвување прирачен материјал за успешно полагање на државната матура; ревидирање на дел од постоечките испитни материјали со квалитативна цел, како и подготовка на извештаи од спроведувањето на државната матура.

Активностите на Државниот испитен центар во врска со државната матура во 2025 година ќе бидат насочени кон постигнување на следните цели:

- изработка на испитен материјал и концепциски документи потребни за реализација на државната матура;
- подготовка и спроведување на сите екстерни испити за предвидените испитни рокови;
- обука на нови државни матурски предметни комисии за изготвување на испитен материјал за екстерни испити по: Италијански јазик и Српски јазик;
- реализација на предвидени обуки со активните учесници во реализацијата на државна матура;
- градење систем за транспарентно информирање на сите чинители кои учествуваат во процесот на државна матура и другите видови завршни испити;
- подигање на свеста за значењето на успешно спроведена државна матура кај чинителите кои учествуваат во процесот на реализација.

Центарот планира и ќе спроведува обуки и средби со наставниот кадар на теми кои произлегуваат од надлежностите предвидени со закон, а со цел унапредување на образовниот процес.

Активности кои се однесуваат на реализација на државната матура во 2025 година се:

- подготовка по три испитни комплети за 12 екстерни испити (за јунски испитен рок, августовски испитен рок и резервен тест) на четири наставни јазици (македонски, албански, турски и српски јазик) или вкупно на четирите јазици околу 35 теста;
- обука за изготвување на испитен материјал на државни матурски предметни комисии по Италијански и по Српски јазик;
- изработка на конечни верзии на околу 35 теста;
- подготовка на материјали за печатење и пакување на испитен материјал за 12 екстерни испити во јунскиот испитен рок и 12 екстерни испити во августовскиот испитен рок на три наставни јазици (македонски, албански и турски јазик);
- печатење на околу 40 000 тестови, околу 40 000 листи од ученик и околу 40 000 листи од оценувач, како и дополнителни формулари и упатства;
- пакување на испитен материјал за јунскиот испитен рок и за августовскиот испитен рок;
- шифрирање испитен материјал;
- подготовка на План на локации за реализација на екстерните испити од државната матура и План за дистрибуција на испитен материјал за јунскиот и за августовскиот испитен рок;
- подготовка на апликацијата за државна матура за јунскиот испитен рок и апликација за државна матура за августовскиот испитен рок;
- верификација на конечни списоци на пријавени кандидати за јунскиот и за августовскиот испитен рок;
- креирање, проверка и печатење на околу 2 000 протоколи и околу 150 000 бар-кодови за јунскиот и августовскиот испитен рок;
- доставување распоред на кандидати по испитни простории, по предмет и училиште за јунскиот и за августовскиот испитен рок;
- обука на секретари на училишни матурски комисии;
- обука на тестатори за спроведување на државната матура;
- обука на наставници за оценување тестови во рамките на државната матура;
- верификација на внесените податоци и распределба на 2 000 тестатори и 200 набљудувачи по училишта во јунскиот и во августовскиот испитен рок;
- креирање околу 35 шаблони за реализација на екстерните испити од јунскиот и од августовскиот испитен рок од државната матура;
- спроведување на сите фази во процесот на избор на оценувачи за сите екстерни испити;
- оценување на тестовите од екстерните испити од јунскиот и од августовскиот испитен рок;
- скенирање околу 80 000 листи од ученик и листи од оценувач, верификација и корекција на скенираниот материјал од јунскиот и од августовскиот испитен рок;
- утврдување на процесот на праг на положеност и запишување оценки и перцентили;
- планирање, организација и реализација на процесот на приговори;
- анализа на изготвени испитни материјали од интерните испити од матурата;
- обработка на податоци и изготвување извештаи за реализирана државна матура;

Индикатори за постигнувањата на резултатите:

- подготвени испитни материјали за околу 35 тестови;
 - Време на реализација: декември 2024 година - јуни 2025 година.
- подготвена и пуштена во употреба апликација за внес на кандидатите за државна матура;
 - Време на реализација: декември 2024 година - јули 2025 година.
- верифицирани конечни списоци на пријавени околу 20 000 кандидати за државна матура;
 - Време на реализација: февруари - август 2025 година.
- обука за изготвување на испитен материјал на државни матурски предметни комисии по Италијански и по Српски јазик
 - Време на реализација: февруари - март 2025 година.
- испечатени и спакувани околу 40 000 тестови и листи за ученик и листи за оценувач;
 - Време на реализација: јануари - август 2025 година.
- обучени оценувачи;
 - Време на реализација: март - мај 2025 година.

- обучени тестатори;
 - o Време на реализација: мај 2025 година.
- обучени секретари на УМК за внес на тестатори;
 - o Време на реализација: март 2025 година.
- внесени и распределени 2 000 тестатори и 200 набљудувачи по училишта;
 - o Време на реализација: март - август 2025 година.
- избрани 220 оценувачи за екстерни испити;
 - o Време на реализација: април - мај 2025 година.
- оценети 40 000 тестови, скенирани 40 000 листи од ученик и 40 000 листи од оценувач, коригирани и верификувани скенирани податоци од листи;
 - o Време на реализација: јуни - август 2025 година.
- објавени прелиминарни резултати од јунскиот и од августовскиот испитен рок;
 - o Време на реализација: јули - август 2025 година.
- објавени резултати од приговори на кандидати од јунскиот и од августовскиот испитен рок;
 - o Време на реализација: јули - август 2025 година.
- обработени податоци од екстерните испити од државната матура по предмети од јунскиот испитен рок;
 - o Време на реализација: септември - октомври 2025 година.
- подготвен и објавен Извештај од реализирана државна матура;
 - o Време на реализација: септември - декември 2025 година.
- обучени секретари на УМК за реализација на државната матура во 2026 година.
 - o Време на реализација: декември 2025 година.

5.2. ДРЖАВНО ТЕСТИРАЊЕ ВО ОСНОВНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Државниот испитен центар во 2025 година ќе преземе низа активности со цел државното тестирање во основното образование да биде успешно и квалитетно реализирано.

Согласно Законот за основното образование („Службен весник на РСМ“ бр. 161/19), членот 133, ставот 1 „Остварувањето на стандардите на постигнувања во текот на основното образование се проверува со државно тестирање кое се спроведува од Државниот испитен центар.“, Државниот испитен центар во 2020 година на министерот за образование и наука му предложи Концепција за државно тестирање во која се опфатени периодите, циклусите и областите за државните тестирања, како и репрезентативниот примерок на ученици. Основна цел на државното тестирање е со користење стандардизирани процедури и инструменти, да даде објективни и веродостојни податоци за остварување на стандардите на постигањата на учениците за наставните подрачја и наставните предмети кои се од особена важност во текот на основното образование. Ваквите податоци ќе обезбедат докази за развој и унапредување на образовните политики во РСМ во насока на достигнување на современите светски образовни стандарди.

Согласно Концепцијата, во 2025 ќе се спроведе преттестирање во трето одделение, ќе отпочнат активности за спроведување на главното тестирање во трето одделение и ќе се дисеминира Извештајот од главното тестирање во петто одделение,.

Активности:

Државниот испитен центар во 2025 година ќе преземе низа активности насочени кон постигање на предвидените цели на државното тестирање во трето одделение и во петто одделение, односно:

1. Организација и спроведување на преттестирањето во трето одделение

- обука на членовите на работните групи за подготовка на рамки за оценување, задачи и тестови;
- подготовка на рамки за оценување за трето одделение за наставните предмети мајчин јазик (македонски јазик и албански јазик) и математика.
- подготовка на задачи и тестови за преттестирањето во трето одделение за наставните предмети мајчин јазик (македонски јазик и албански јазик) и математика (на македонски и на албански јазик).

- подготовка на прашалниците за училиштата, наставниците, учениците и родителите;
 - подготовка на упатства за училишните координатори и тестатори;
 - обука на училишните координатори, тестатори и директори за спроведување на тестирањето;
 - подготовка на софтвер за внес на податоци од тестирањето;
 - редовна комуникација со основните училиштата, прибирање податоци и избор на примерок на ученици за преттестирањето;
 - подготовка на дизајн на тестовите за преттестирањето;
 - графичко уредување и печатење на тестовите и прашалниците;
 - пакување и дистрибуција на испитните материјали;
 - реализација на преттестирање и прибирање на материјалите;
 - обука на оценувачите и спроведување на оценувањето;
 - внес и прочистување на податоците од тестовите и прашалниците од преттестирање;
 - отпочната анализа на податоци од преттестирањето.
2. *Подготовка и дисеминација на Извештајот од главното тестирање во петто одделение*
- анализа на резултатите од главното тестирање во петто одделение;
 - поставување на стандарди на постигања по предмет во петто одделение;
 - подготовка на извештај од главното тестирање во петто одделение;
 - лектура, превод и графичко уредување на извештајот на македонски и на албански јазик;
 - дисеминација на резултатите од главното тестирање во петто одделение со претставници од сите вклучени и засегнати институции;
 - транспарентно и сеопфатно информирање на пошироката јавност за целите и очекуваните резултати од државното тестирање.
3. *Развој на човечките и техничките капацитети на ДИЦ, односно:*
- комуникација со надлежните институции и спроведување активности за доекипирање на ДИЦ;
 - комуникација со одговорните лица од „Проектот за унапредување на основното образование“ во чии рамки е предвидено организирање обуки за вработените во ДИЦ за државното тестирање, како и за набавка на опрема и соодветен софтвер за прибирање, внес и обработка на податоците и резултатите од државното тестирање.

Индикатори за постигнувањата на резултатите:

- обучени членовите на работните групи за подготовка на рамки за оценување, задачи и тестови;
 - o Време на реализација: јануари-март 2025 година.
- подготвени рамки за оценување за трето одделение за наставните предмети мајчин јазик (македонски јазик и албански јазик) и математика.
 - o Време на реализација: февруари 2025 година.
- подготвени задачи и тестови за преттестирањето во трето одделение за наставните предмети мајчин јазик (македонски јазик и албански јазик) и математика (на македонски и на албански јазик).
 - o Време на реализација: март-мај 2025 година.
- подготвени прашалниците за училиштата, наставниците, учениците и родителите;
 - o Време на реализација: февруари-април 2025 година.
- подготвени упатства за училишните координатори и тестатори;
 - o Време на реализација: април-мај 2025 година.
- обучени училишните координатори, тестатори и директори за спроведување на тестирањето;
 - o Време на реализација: мај - август 2025 година.
- подготвен дизајн на тестовите за преттестирањето;
 - o Време на реализација: февруари - август 2025 година.
- подготвен софтвер за внес на податоци од пробно тестирање;
 - o Време на реализација: март-септември 2025 година;
- прибирани податоци и избран на примерок на ученици за преттестирањето;
 - o Време на реализација: март-јуни 2025 година.
- графички уредени и испечатени тестови и прашалници;
 - o Време на реализација: јули-септември 2025 година.

- спакувани и дистрибуирани испитни материјали;
 - o Време на реализација: септември 2025 година.
- реализирано преттестирање и прибирани испитни материјали;
 - o Време на реализација: октомври 2025 година.
- обучени оценувачи и спроведено оценување;
 - o Време на реализација: октомври-ноември 2025 година.
- внесени и прочистени податоци од тестовите и прашалниците од преттестирање.
 - o Време на реализација: октомври-декември 2025 година.
- отпочната анализа на податоци од тестовите и прашалниците од преттестирање.
 - o Време на реализација: ноември-декември 2025 година.
- анализирани резултати од главното тестирање во петто одделение;
 - o Време на реализација: јануари-април 2025 година.
- поставени стандарди на постигања по предмет и изготвен опис за предметите офатени главното тестирање во петто одделение;
 - o Време на реализација: март-мај 2025 година.
- подготвен извештај од главното тестирање во петто одделение;
 - o Време на реализација: мај-септември 2025 година.
- лекториран, преведен и графички уреден извештај на македонски и на албански јазик;
 - o Време на реализација: октомври 2025 година.
- дисеминирани резултати од главното тестирање во петто одделение со претставници од сите вклучени и засегнати институции;
 - o Време на реализација: ноември-декември 2025 година.
- транспарентно и сеопфатно информирана јавност за целите и очекуваните резултати од државното тестирање.
 - o Време на реализација: ноември-декември 2025 година.
- остварена комуникација со надлежните институции и спроведување активности за доекипирање на ДИЦ;
 - o Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- остварена комуникација со одговорните лица од „Проектот за унапредување на основното образование“ во чии рамки е предвидено организирање обуки за вработените во ДИЦ за државното тестирање, како и за набавка на опрема и соодветен софтвер за прибирање, внес и обработка на податоците и резултатите од државното тестирање.
 - o Време на реализација: континуирано во 2025 година.

5.3. ОБУКИ И ИСПИТ ЗА КАНДИДАТИ ЗА ДИРЕКТОРИ И НАПРЕДНИ ОБУКИ ЗА ДИРЕКТОРИ НА ОСНОВНИ, СРЕДНИ УЧИЛИШТА, УЧЕНИЧКИ ДОМ И ОТВОРЕН ГРАЃАНСКИ УНИВЕРЗИТЕТ ЗА ДОЖИВОТНО УЧЕЊЕ

Во Државниот испитен центар се организираат и координираат активностите за спроведување основна обука на кандидатите за директори на основни училишта, средни училишта, ученички домови и отворени граѓански универзитети за доживотно учење, како и организација и реализација на испитот за директори.

Главната цел на обуката за директори во Државниот испитен центар е професионално оспособување на директорите за имплементација на усвоените промени во образованието, односно за успешно раководење со ново и современо училиште.

Основната обука за кандидатот за директор се спроведува со цел кандидатот да се стекне со потребните професионални компетенции за успешно организирање, раководење на воспитно-образовната работа и администрирање на работата во училиштето. Основната обука е една, заедничка - единствена за сите кандидати независно од нивната намера за понатамошно аплицирање за функцијата директор. Обуката се спроведува на македонски и албански наставен јазик.

Со право на полагање испит се стекнува кандидатот кој успешно ја завршил основната обука за директор, односно присуствувал на обука и успешно ги одбрал семинарските работи за сите 6 модули.

Со следење обука и полагавање на испитот кандидатите ќе ги добијат потребните знаења и ќе се стекнат со практични вештини од областа на образовниот менаџмент и педагошко-инструктивните дејности. Испитот се реализира во просториите на Државниот испитен центар, во просторија која ги исполнува условите за полагање согласно законските и подзаконските акти.

Директорите кои ќе се здобијат со уверение за положен испит за директори имаат обврска континуирано во 2025 година да се надградуваат и професионално да се усовршуваат. Државниот испитен центар ќе ја спроведува напредната обука за актуелните директори на основните училишта, средните училишта, ученичките домови и отворените граѓански универзитети за доживотно учење. Согласно Законот за обука и испитот за директор на основно училиште, средно училиште, ученички дом и отворен граѓански универзитет за доживотно учење („Службен весник на Република Македонија” бр. 10/15, 145/15, 192/15, 30/16 и 120/18), директорот на училиште со положен испит за директор во текот на една година е должен континуирано да посетува напредна обука за професионално усовршување од најмалку 4 семинарски денови (32 часа). Врз основа на членот 22, ставот 4 од посочениот Закон, обуките се предвидени според Програмата за напредна обука за директори.

Главна цел на програмата е надградување на усвоените професионални компетенции на директорите во основните и средните училишта, ученичките домови и граѓанските универзитети за доживотно учење за континуирано и професионално усовршување во 2025 година, како и нивно ефективно користење во секојдневната работа за успешно раководење со училиштето/училишниот дом/граѓанскиот универзитет.

За сите кандидати кои се стекнале со Уверение за положен испит за директор и за актуелните директори се води онлајн-базата (регистар) која се наоѓа на веб-страницата на Државниот испитен центар. Базата е отворена за јавност и има цел евиденција и достапност на основните податоци за кандидатите кои се стекнале со Уверение за директори на основни училишта, средни училишта, ученички домови и отворени граѓански универзитети за доживотно учење.

Базата континуирано ќе се дополнува со податоци за лицата кои се стекнале со уверение и за лицата кои посетувале напредна обука.

Активности:

- објава на јавен повик (по потреба) и избор на обучувачи за основна обука;
- избор на обучувачи на јавен оглас (по потреба);
- изготвување работни материјали за обука на директори на македонски и на албански јазик;
- изготвување прашања и теми за испит од обучувачите и ревидирање на 30 % од истите, два пати во текот на 2025 година;
- верификација на прашањата и темите од Испитната комисија и внес во апликацијата за полагање испит;
- водење евиденција и документација за кандидатите кои ја следат основната обука (електронска база на податоци и досиеја во тврда копија);
- подготовка и организација на основните обуки за директори;
- организација и спроведување на испитот за директори на училишта;
- изготвување и издавање уверенија за положен испит за директор на училиште;
- изготвување дупликат уверенија по барање на кандидатите;
- Изготвување online анкета на актуелните директори на училишта за нивните потреби со предлог теми напредна обука;
- изготвување Каталог со понудени теми за реализација на напредна обука на директори;
- изготвување Известување (јавен повик) за пријавување на актуелни директори за следење на напредна обука.
- изготвување, изменување и дополнување на подзаконски акти и документи за напредна обука;
- подготовка и организација на напредните обуки за директори;
- водење евиденција и документација за кандидатите кои ја следат напредната обука (електронска база на податоци и досиеја во тврда копија);
- изготвување измени и дополнување на Законот за обука и испит за директор на основно училиште, средно училиште, ученички дом и отворен граѓански универзитет за доживотно учење;
- изготвување подзаконски акти (по потреба) во насока на квалитетна организација на обуките;
- изготвување извештаи за организирање и реализирање на обуките;
- изготвување извештаи за резултатите од испитот за директори;

- дополнување и ажурирање на онлајн-базата (регистар) со податоци за: лица кои се стекнале со Уверение за директори, актуелните директори кои се стекнале со Уверение и актуелни директори кои посетувале напредни обуки.

Индикатори за постигнување на резултатите:

- избрани обучувачи (по потреба) на македонски јазик и албански јазик за основна обука;
 - Време на реализација: по потреба во текот на 2025 година.
- изготвени работни материјали за сите кандидати кои се пријавиле и следеле основна обука за директори;
 - Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- ревидирани два пати по 30 % од прашањата и теми за завршен семинарски труд за сите шест модули за основната обука;
 - Време на реализација: два пати во текот на 2025 година.
- верификувани ревидирани прашања и теми за завршен семинарски труд за испит на директори;
 - Време на реализација: два пати во текот на 2025 година.
- изготвена евиденција на сите кандидати кои се пријавиле за обука и испит и за секој кандидат е отворено досие и архивирани се документите за нив;
 - Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- подготвени и организирани основни обуки, по пријавување на група од најмалку 10 кандидати за секој јазик одделно (македонски и албански);
 - Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- подготвени и реализирани минимум две испитни сесии за полагање испит за директор;
 - Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- подготвени, архивирани и издадени Уверенија за положени испити за сите кандидати кои го положиле испитот за директори;
 - Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- издадени дупликат Уверенија за положен испит за директори на оние кандидати кои го изгубиле уверението;
 - Време на реализација: по потреба, континуирано во 2025 година
- Изготвена анкета за актуелните директори со предлог теми за напредна обука
 - Време на реализација: декември 2024 година -јануари 2025 година
- Изготвен е каталог со Темии за напредна обука на директори за 2025 година
 - Време на реализација: јануари 2025 година
- изготвени законски и подзаконски акти во насока на подобрување на процедурите за основната обука и испитот за кандидатите за директори;
 - Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- Изготвено Известување (јавен повик) за пријавување на актуелни директори со важечко уверение а положен испит за директор за следење на напредна обука и информирани на директорите.
 - Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- реализирани напредни обуки за актуелните директори со важечко Уверение за положен испит за директор;
 - Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- изготвени извештаи за реализација на обуките на кандидатите за директори;
 - Време на реализација: декември 2025 година.
- изготвени извештаи за реализација на испитите на кандидатите за директори;
 - Време на реализација: декември 2025 година.
- ажурирана база за лиценцирани лица и актуелни директори;
 - Време на реализација: континуирано во 2025 година.

5.4. СТРУЧЕН ИСПИТ ЗА НАСТАВНИЦИ И СТРУЧНИ СОРАБОТНИЦИ

Наставник и стручен соработник кој за првпат се вработува во основно, односно средно училиште е наставник - приправник, односно стручен соработник - приправник. За време на приправничкиот

стаж приправниците, се оспособуваат за самостојна воспитно-образовна, односно стручна работа преку стекнување на основните професионални компетенции.

Приправникот по истекот на приправничкиот стаж полага стручен испит кој го организира Државниот испитен центар преку стручни комисиии за спроведување на приправничкиот испит формирани од директорот на Државниот испитен центар.

Целта на стручниот испит е да се провери дали кандидатот во текот на приправничкиот стаж се оспособил за самостојно вршење на воспитно-образовна и стручна работа и дали ги совладал компетенциите кои се потребни за еден наставник/стручен соработник.

Активности:

- објава на јавен повик и избор на членовите на комисијата за полагање стручен испит од редот на вработените во училиштата (по потреба);
- изготвување Известување (јавен повик) за полагање стручен испит за наставници и стручни соработници и поставување на веб-страницата на ДИЦ;
- подготвување и организирање стручен испит;
- примање, евиденција, архивирање и изготвување досиеја за кандидати кои се пријавиле за стручен испит;
- изготвување електронска база на податоци за сите кандидати кои се пријавиле за стручен испит;
- изготвување извештаи за кандидатите кои не исполнуваат услови за полагање;
- изготвување известувања за кандидатите кои не исполнуваат услови и враќање на комплетна документација;
- спроведување стручен испит;
- изготвување записници од испитот за секој кандидат;
- изготвување извештаи за спроведените испити за сите предмети;
- изготвување извештаи за исплата на стручните комисиии за сите предмети;
- изготвување и издавање уверенија за положен стручен испит;
- изготвување краток извештај за испитна сесија;
- изготвување и детални анализи за секоја испитна сесија;
- изготвување насоки и процедури за полагање стручен испит согласно новите подзаконски акти;

Индикатори за постигнување на резултатите:

- објавен е јавен повик и избрани се членовите на комисијата за полагање стручен испит од редот на вработените во училиштата (по потреба);
 - o Време на реализација: по потреба во текот на 2025 година.
- изготвени Известувања за пролетната и есенската испитна сесија;
 - o Време на реализација: февруари 2025 година и септември 2025 година.
- евидентирани, архивирани и отворени досиеја за сите пријавени кандидати за стручен испит;
 - o Време на реализација: февруари-април 2025 и септември-декември 2025 година.
- организиран стручен испит за пролетна и есенска испитна сесија;
 - o Време на реализација: март - април 2025 и октомври - ноември 2025 година.
- направена е и ажурирана електронска база на податоци за сите кандидати кои се пријавиле за полагање стручен испит за пролетната и есенската испитна сесија;
 - o Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- разгледани и анализирани се сите документи на кандидатите кои се пријавиле за стручен испит;
 - o Време на реализација: март-април и октомври-ноември 2025 година.
- изготвени извештаи и известувања за сите кандидати кои не исполнуваат услови за полагање стручен испит;
 - o Време на реализација: март - април 2025 година и октомври - ноември 2025 година.
- спроведен стручен испит за сите кандидати кои исполнуваат услови за полагање стручен испит во повеќе основни и средни училишта;
 - o Време на реализација: март - април 2025 и октомври - ноември 2025 година.
- изготвени записници за сите кандидати кои полагале стручен испит од комисиите за стручен испит;
 - o Време на реализација: април - мај 2025 и ноември - декември 2025 година.
- изготвени извештаи по предмети за сите кандидати кои се пријавиле за полагање стручен испит;
 - o Време на реализација: април - мај 2025 и ноември - декември 2025 година.

Програма за работата на Државниот испитен центар за 2025 година

- изготвени извештаи за исплата за сите членови на комисии кои учествувале во реализацијата на стручниот испит;
 - Време на реализација: април - мај 2025 и ноември - декември 2025 година.
- изготвени, архивирани и издадени Уверенија за положен стручен испит за сите кандидати кои го положиле испитот;
 - Време на реализација: април - мај 2025 и ноември - декември 2025 година.
- изготвени квантитативни извештаи од полагањето на стручниот испит за пролетната и есенската испитна сесија;
 - Време на реализација: мај 2025 и декември 2025 година.
- изготвени насоки и процедури за полагање стручен испит на наставници и стручни соработници;
 - Време на реализација: март - април 2025 и октомври - ноември 2025 година.
- изготвени документи и формулари за полагање стручен испит на наставници и стручни соработници;
 - Време на реализација: март - април 2025 и октомври - ноември 2025 година.

5.5. МЕЃУНАРОДНИ СТУДИИ ЗА МЕРЕЊЕ НА ПОСТИГАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ (PISA, TIMSS, PIRLS, TALIS и ICCS)

Преку учеството во меѓународните студии на мерење на постигањата на учениците се добиваат бројни податоци за образовните системи, наставните програми, наставниот процес, постигањата на учениците, работата на наставниците, како и споредување на постигањата на учениците на меѓународно ниво. Поконкретно, целите на учество на нашата држава во меѓународните студии се да се добијат валидни податоци, пред сè, за:

- какво е нивото на постигања на учениците и каде е местото на нашата држава во меѓународни рамки, постигањата од другите држави, кои се значајни за нас, како информација за тоа како се изведува образовниот процес во државите во кои се постигаат добри резултати;
- каков е наставниот процес, подготовката на наставниците и нивниот професионален развој кај нас во споредба со другите држави;
- какво е институционалното организирање на воспитно-образовната работа на образовните системи различни од нашиот.

Државниот испитен центар во 2025 година планира да ги реализира следниве меѓународни студии, и тоа:

- TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study);
- PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study);
- PISA (Programme for International Student Assessment);
- TALIS (Teaching and Learning International Survey);
- ICCS (International Civic and Citizenship Education Study).

• PISA

PISA (Programme for International Student Assessment) е најголема светска меѓународна студија во образованието која ги мери способностите и знаењата на учениците на крајот на задолжителното образование, односно се мери подготвеноста на учениците за живот на возраст од 15 години во три подрачја:

- Оспособеност за читање со разбирање - и критички пристап во читањето на пишани материјали;
- Математичка писменост - читање, интерпретирање и решавање даден проблем со организирање и толкување на дадени информации и избирање метод за решавање;
- Писменост во природните науки - препознавање научни прашања, користење научни знаења, идентификување на содржината во научните истражувања и поврзување на научните податоци со докази и заклучоци.

Во 2025 година, Центарот ќе го спроведе главното тестирање за PISA 2025. За таа цел потребно е да се спроведат следниве активности:

- финална подготовка на испитни материјали, прашалници и упатства за спроведување на главното тестирање во 2025 година (превод, адаптација и лектура);

- обуки на училишните координатори и тест-администратори;
- подготовка на лаптопи и УСБ за учениците кои ќе бидат тествани;
- спроведување на главното тестирање во 150 училишта на примерок од околу 8000 ученици;
- обука на оценувачите и спроведување на оценувањето;
- прибирање, прочистување и доставување на податоците од главното тестирањето до ОЕЦД;
- редовна комуникација со ОЕЦД во врска со PISA студијата.

Индикатори за постигнувањата на резултатите:

- подготвени испитни материјали, прашалници и упатства за спроведување на главното тестирање во 2025 година (превод, адаптација и лектура);
 - o Време на реализација: јануари- март 2025 година
- обучени училишни координатори и тест-администратори;
 - o Време на реализација: март 2025 година
- подготвени лаптопи и УСБ за учениците кои ќе бидат тествани;
 - o Време на реализација: јануари-март 2025 година
- спроведено главно тестирање во 150 училишта на примерок од околу 8000 ученици;
 - o Време на реализација: април -мај 2025 година
- обучени оценувачи и спроведено оценување;
 - o Време на реализација: мај-јуни 2025 година
- прибирани, прочистени и доставувени податоците од главното тестирањето до ОЕЦД;
 - o Време на реализација: јуни-септември 2025 година
- остварена редовна комуникација со ОЕЦД во врска со PISA студијата.
 - o Време на реализација: континуирано во 2025 година.

• TIMSS

TIMSS (Trends in International Mathematics and Science Study) е меѓународна студија по математика и природната група предмети, која ги мери знаењата и способностите на учениците по математика и природната група предмети во четврто одделение. Преку прашалниците за ученици, наставници и директори се добиваат резултати за тоа како културната средина, наставната практика, целите на наставните програми и системското уредување на образованието влијаат врз постигањата на учениците.

Математичките, како и знаењата и способностите по физика, хемија, биологија и географија, се клучни за интелектуалниот раст на секој поединец, како претпоставка за понатамошно успешно образование и професионален напредок. Целта за учество на нашата држава во оваа студија е да се согледа колкаво е нивото на математичката писменост и писменоста по природните науки кај учениците на крајот од четвртото одделение, како и кои фактори влијаат на тие постигања - значаен факт за креаторите на образовната политика и истражувачите во полето на образованието кај нас.

Мерењето на постигањата во оваа студија има две димензии: содржинска и когнитивна.

За TIMSS2023 согласно планот на IEA за спроведување на студијата во 2025 ќе се објават интернационалните резултати од лонгитудиналната TIMSS2023 студија, како изготвување и објавување на национален извештај.

За таа цел потребно е да се спроведат следниве активности:

- прочистување на податоците од базата на податоци од лонгитудиналната TIMSS2023 студија;
- подготвување и објавување на национален извештај TIMSS2023;
- дисеминација на резултатите од TIMSS2023;
- објавување на резултати од лонгитудиналната TIMSS2023 студија;
- редовно комуницирање со IEA во врска со TIMSS-студијата.

Индикатори за постигнувањата на резултатите:

- Подготвен и објавен национален извештај од TIMSS 2023 студијата;
 - o Време на реализација: јануари-септември 2025 година.
- Дисеминација на резултатите од TIMSS 2023 студијата;
 - o Време на реализација: континуирано 2025 година.
- прочистени податоците од базата на податоци од лонгитудиналната TIMSS 2023 студија;
 - o Време на реализација: јануари - септември 2025 година.
- подготвен материјал за објава на резултати од лонгитудиналната TIMSS 2023 студија;
 - o Време на ноември - декември 2025 година.

- редовна комуникација со IEA во врска со TIMSS;
 - o Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- редовна комуникација со MOH во врска со TIMSS;
 - o Време на реализација: континуирано во 2025 година.

• **PIRLS**

PIRLS (Progress in International Reading Literacy Study) е меѓународна студија за мерење на постигањата на учениците во Читање со разбирање, односно оспособеноста за читање на 9 до 10-годишна возраст. Оспособеноста за читање со разбирање кај секое дете обезбедува основа за негово понатамошно учење и развој, како и вклучување во непосредната околина и пошироко во општеството. Целите на учество во оваа студија се да се добијат валидни податоци поврзани со читањето: процесот на разбирање, целите заради кои учениците читаат и навиките и ставовите за читањето.

Во текот на 2025 година ќе се реализираа пробното тестирање и ќе се прават подготовки за главното тестирање во 2026 година.

1. *За пробното PIRLS2026 тестирање потребно е да се спроведат следниве активности:*

- прибирање податоци од основните училишта за избор на примерок од околу 30 училишта и околу 1000 ученици од четврто одделение кои ќе учествуваат во пробното тестирање;
- комуникација со избраните училишта за пробното тестирање, избор и обука на училишни координатори за спроведување на тестирањето;
- обука на тест-администратори;
- превод и адаптација на упатствата за координаторите и тест-администраторите;
- превод и адаптација на упатството за оценување;
- подготовка на лаптопи и УСБ за учениците кои ќе бидат тествани;
- печатење, пакување, дистрибуција и прибирање на прашалниците за родителите;
- спроведување на пробното тестирање во 30 училишта на примерок од околу 1000 ученици;
- обука на оценувачите и спроведување на оценувањето;
- внес на податоците од прашалниците за родителите;
- прибирање, прочистување и доставување на податоците од пробното тестирањето до IEA;
- редовна комуникација со IEA во врска со PIRLS студијата.

2. *За главното PIRLS2026 тестирање потребно е да се спроведат следниве активности:*

- прибирање податоци од основните училишта за избор на примерок од 150 училишта и околу 4000 ученици од четврто одделение кои ќе учествуваат во главното тестирање во 2026 година;
- превод и адаптација на задачите за главното тестирање на македонски јазик и на албански јазик;
- коректура и адаптација на прашалниците за ученици, наставници, директори и родители за главното тестирање;
- графичко уредување на прашалникот за родители за главното тестирање;

Индикатори за постигнувањата на резултатите:

- прибирани податоци и избран примерок од 30 училишта и околу 1000 ученици од четврто одделение кои ќе учествуваат во пробното тестирање;
 - o Време на реализација: јануари 2025 година
- остварена комуникација со избраните училишта за пробното тестирање, избрани и обучени училишни координатори;
 - o Време на реализација: февруари 2025 година
- обучени тест-администратори;
 - o Време на реализација: март 2025 година
- преведени и адаптирани упатствата за координатори и тест-администратори;
 - o Време на реализација: јануари 2025 година
- подготвени лаптопи и УСБ за учениците кои ќе бидат тествани;
 - o Време на реализација: февруари 2025 година
- преведено и адаптирано упатство за оценување;
 - o Време на реализација: февруари-март 2025 година

- отпечатени, спакувани, дистрибуирани и прибирани прашалници за родителите;
 - o Време на реализација: февруари 2025 година
- спроведено пробно тестирање во 30 училишта на примерок од околу 1000 ученици;
 - o Време на реализација: март-април 2025 година
- обучени оценувачи и спроведено оценување;
 - o Време на реализација: април-мај 2025 година
- внесени податоци од прашалниците за родителите;
 - o Време на реализација: април 2025 година
- прибирани, прочистени и доставени податоци од пробното тестирањето до ИЕА;
 - o Време на реализација: април-септември 2025 година
- остварена редовна комуникација со ИЕА во врска со PIRLS студијата.
 - o Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- прибирани податоци од основните училишта и избран примерок од 150 училишта и околу 4000 ученици од четврто одделение кои ќе учествуваат во главното тестирање во 2026 година;
 - o Време на реализација: септември-декември 2025 година
- преведени и адаптирани задачи за главното тестирање на македонски јазик и на албански јазик;
 - o Време на реализација: септември-октомври 2025 година
- коригирани и адаптирани прашалници за ученици, наставници, директори и родители за главното тестирање;
 - o Време на реализација: септември-октомври 2025 година
- графички уреден прашалник за родители за главното тестирање;
 - o Време на реализација: ноември 2025 година

• TALIS

TALIS (Teaching and Learning International Survey) е меѓународното истражување на ОЕЦД за настава и учење. Претставува најголемото меѓународно истражување за наставниците и директорите, работните услови, средините за учење, верувањата и практиките и служи како глобален барометар на наставничката професија.

Во 2025 година е предвидено да се реализираат следниве активности:

- прочистување на податоците од базата на податоци од главното истражување TALIS;
- објавување на резултати од ТАЛИС истражувањето;
- комуникација со ОЕЦД и ИЕА во врска со истражувањето TALIS;
- комуникација со МОН во врска со истражувањето TALIS.

Индикатори за постигнувањата на резултатите:

- прочистени податоците од базата на податоци од главното истражување ТАЛИС;
 - o Време на реализација: јануари - септември 2025 година.
- подготвен материјал за објава на резултати од ТАЛИС истражување;
 - o Време на реализација: ноември - декември 2025 година;
- остварена редовна комуникација со ИЕА и ОЕЦД во врска со TALIS;
 - o Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- остварена редовна комуникација со МОН во врска со TALIS;
 - o Време на реализација: континуирано во 2025 година.

• ICCS

ICCS (International Civic and Citizenship Education Study) е меѓународна студија со која се оценуваат знаењата, ставовите и ангажманот на осмоодделенците, како и школувањето и наставниот контекст за граѓанско образование. Учесството во ИЦЦС им обезбедува на земјите обемни, компаративни и функционални податоци и индикатори кои помагаат во следењето и обликувањето на образовните политики во овие области. Следниот циклус ИЦЦС 2027 ќе биде целосно дигитално оценување. Овој начин на спроведување се смета за особено соодветен за младите луѓе со оглед на тоа што тие сè повеќе ги користат дигитални извори за добивање информации и за нивниот ангажман во граѓанските активности преку социјалните медиуми и алатките базирани на интернет. Податоците од ИЦЦС се препознаени како главен постоечки извор на податоци за индикаторот SDG 4.7.4 на УНЕСКО - процент

на ученици по возрасна група (или ниво на образование) кои покажуваат соодветно разбирање на прашањата кои се однесуваат на глобалното граѓанство и одржливост.

Во 2025 година за ИЦЦС ќе се спроведат следните активности:

- учество во подготовката на меѓународните инструментите (тестови, прашалници и упатства) за пробното тестирање што ќе се спроведе во 2026 година.
- превод и адаптација на македонски и албански јазик на тестовите за ученици и прашалниците за ученици, родители, наставници и директори;
- прибирање на податоци за учениците од VIII одделение во основното образование со цел подготовка на примерокот на училишта и ученици кои ќе учествуваат во пробното тестирање.

Индикатори за постигнувањата на резултатите:

- подготвени меѓународни инструменти (тестови, прашалници и упатства) за пробното тестирање што ќе се спроведе во 2026 година.
 - o Време на реализација: јануари-септември 2025 година.
- преведени и адаптирани тестови за ученици и прашалници за ученици, родители, наставници и директори, на македонски и албански јазик;
 - o Време на реализација: септември-декември 2025 година.
- прибрани податоци за учениците од VIII одделение во основното образование и избран примерок на училишта и ученици кои ќе учествуваат во пробното тестирање.
 - o Време на реализација: септември-декември 2025 година.

5.6. НОРМАТИВНО-ПРАВНО РАБОТЕЊЕ И УПРАВУВАЊЕ СО ЧОВЕЧКИ РЕСУРСИ

Со цел реализација на активностите предвидени со Програмата за работа на Центарот ќе се работи на изготвување поединечни и општи нормативно-правни акти, решенија, договори и други документи, како и административни работи за потребите на Центарот. Активно ќе се учествува во изработката на предлог-законски решенија од делокругот на работа на Центарот, како и други подзаконски акти од областа на образованието.

Исто така ќе се работи на зајакнување на капацитетите на Центарот, ќе биде изготвен годишен план за вработување, согласно потребите и ќе бидат спроведени постапки за негова реализација. Ќе се изготви План за генерички и специјализирани обуки за административните службеници во Центарот.

Индикатори за постигнувањата на резултатите:

- учество во изработката на законски и подзаконски акти од делокругот на работата на Центарот и изготвување предлог-измени и дополнување на одделни закони и правилници;
 - o Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- подготвени поединечни и општи акти (одлуки, решенија, наредби, извештаи, укажувања и сл.) за засновање работен однос, за плата, за престанок на работен однос, за службено патување во странство, за службено отсуство, годишен одмор, платено, неплатено отсуство од работа, прекувремена работа, ноќна работа и државни празници, за мирување на работен однос, расходување на основните средства и ситен инвентар, постапки за утврдување на вредност на канцелариски мебел и информатичка опрема, за попис на магацинот, попис на благајната, редовен и вонреден попис на основните средства и ситниот инвентар на Центарот и сл.;
 - o Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- подготвени договори за надворешни соработници по основ на јавни набавки;
 - o Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- подготвени јавни огласи за избор на надворешни соработници и водење постапки по распишаниот конкурс до конечност на одлуката за избор, изготвени договори со ангажираните надворешни соработници поврзани со дејноста на Центарот и низа други - проектни активности;
 - o Време на реализација: континуирано во 2025 година.

- подготвени барања за вработувања согласно Правилникот за систематизација на работните места на Центарот и Годишниот план за вработување во јавниот сектор, водење постапки по распишан јавен оглас до конечност на одлуката за избор;
 - o Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- ажурирани податоци за вработените во Регистарот на вработените во јавниот сектор, како и пресметани годишни оценки на вработените и изрекување на мерките за одличен и слаб ефект;
 - o Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- воспоставен систем за управување со ефектот на административните службеници;
 - o Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- водење дисциплински постапки поради дисциплинска неуредност и дисциплински престап;
 - o Време на реализација: по потреба.
- изготвен план на генерички и специјализирани обуки за административните службеници во Центарот;
 - o Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- спроведена постапка за унапредување до конечност на одлуката за избор и мобилност на вработените согласно законските прописи;
 - o Време на реализација: континуирано во 2025 година.

5.7. ФИНАНСИСКО РАБОТЕЊЕ

Државниот испитен центар согласно законските прописи ќе врши планска распределба на финансиските средства по одделни активности, предвидени со Годишната програма, Финансискиот план и Планот за јавни набавки за 2025 година. Континуирано во 2025 година ќе бидат следени сите доспеани обврски на Центарот, нивна навремена исплата, согласно одобриениот буџет и ќе се врши пренамена на средства во согласност со потребите на Центарот. Активностите на одделението ќе се извршат ажурно, уредно и следејќи го законското финансиско и материјално работење на институцијата.

Согласно одобриениот буџет на Центарот за ефикасно и ефективно работење за тековната година, ќе се изготви Годишен план за јавни набавки по видови стоки, услуги и работи и ќе се спроведат постапки, согласно закон за негова реализација. На почетокот на 2025 година ќе се изготви годишна сметка на Центарот за претходната година, и таа ќе биде проследена до Управата за јавни приходи, Централниот регистар и Државниот завод за ревизија.

Секој месец ќе се врши пресметка на плати на вработените во Центарот.

На крајот на календарската година ќе биде спроведен попис и ќе се утврдува состојбата која ќе биде усогласена со материјалното сметководство на Центарот. Ќе биде извршено порамнување на магацинската со книговодствената евиденција. Ќе се направи книговодствено усогласување на извршените пописи. Ќе се направи пресметка на амортизација и ревалоризација. Исто така ќе биде изготвен и годишен извештај за бруто остварени приходи, платен данок и придонеси и вкупна нето-плата, како и финансиски извештаи и бруто биланс за изготвување годишна завршна сметка.

Во текот на целата година ќе се следи реализацијата на финансиските средства одобрени со буџетот и по потреба ќе се врши нивна пренамена.

Ќе се обезбеди финансиско и материјално работење на Центарот, согласно позитивните законски прописи.

Индикатори за постигнувањата на резултатите:

- пресметка на плати за вработените во Центарот;
 - o Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- изготвен План за јавни набавки за 2025 година и спроведени постапки минимум 90 % од јавните набавки согласно позитивните законски прописи;
 - o Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- изготвена годишна завршна сметка за 2024 година на Центарот;
 - o Време на реализација: февруари 2025 година.
- изготвен годишен извештај за бруто остварени приходи, платен данок и придонеси и вкупна нето-плата;

- Време на реализација: февруари - март 2025 година.
- исплатени надоместоци за претседателот и членовите на Управниот одбор, Државниот матурски одбор, Комисијата за полагање испит за директор, Комисиите за стручни испити;
 - Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- исплатени надоместоци за ангажирани надворешни соработници;
 - Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- исплатени фактури за комунални услуги, како и фактури по основ на јавни и други набавки;
 - Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- изработени касови извештаи;
 - Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- извршено контирање и книжење на целокупната финансиска документација и водење синтетичка и аналитичка евиденција;
 - Време на реализација: континуирано во 2025 година.

5.8. ЗАЕДНИЧКИ И ОПШТИ РАБОТИ

Со цел реализација на активностите предвидени со Програмата за работа на Центарот, а согласно со Финансискиот план за 2025, ќе се набавува и инсталира соодветна техничка опрема и соодветни софтверски решенија со цел подобрување на техничките капацитети на Центарот.

Ќе се изработат репрезентативни материјали со логото и името на Центарот за кандидатите за директори и други соработници на Центарот. Технички ќе се уредуваат и печатат сите тековни службени документи на Центарот во текот на целата година. Центарот ќе работи и кон обезбедување законски согласности за уништување на употребен и неупотребен испитен материјал и останат документиран материјал.

Во делот на промоција на Центарот и информирање на јавноста за активностите кои се извршуваат ќе се преземат низа активности: јавни дебати, трибини и прес-конференции, како и доставување информации до електронските медиуми.

Индикатори за постигнувањата на резултатите:

- ажурирана веб-страна за Центарот и веб-локацијата за матура;
 - Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- извршени стручно административни и технички работи од делокругот на работата на Центарот;
 - Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- примени и заверени административни пратки, информации, одлуки, решенија, договори и други акти во деловодникот;
 - Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- доставени поштенски пратки до вработените;
 - Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- класирани поштенски пратки за експедиција;
 - Време на реализација: континуирано во 2025 година.
- обезбедени простории и опрема на Центарот.
 - Време на реализација: континуирано во 2025 година.

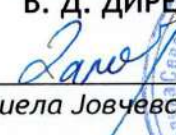
6. СОРАБОТКА

Државниот испитен центар континуирано во 2025 година ќе соработува со бројни меѓународни и домашни институции:

- Соработка со ИЕА (International Association for the Evaluation of Educational Achievement), ОЕЦД (Organisation for Economic Co-operation and Development), Канцеларијата на УНИЦЕФ во Скопје, Канцеларијата на Европската унија во Скопје, Канцеларијата на Советот на Европа во Скопје, УСАИД, МЦГО, Фондацијата „Чекор по чекор“, Светска банка и центрите во државите во регионот кои се занимаваат со дејности сродни со дејностите на ДИЦ.
- Соработка со Владата на Република Северна Македонија, Министерството за образование и наука, Министер за дигитална трансформација, Министер за социјална политика, демографија и млади, Министерството за финансии, Бирото за развој на образованието, Државниот просветен инспекторат, Центарот за стручно образование и обука, Центарот за образование на возрасни, сите средни и основни училишта, како и високо-образовни и сродни установи и институции во и надвор од државата и др.

Државниот испитен центар во 2025 година, преку Министерството за образование и наука, континуирано ќе соработува и со Министерството за европски прашања и ќе дава редовни извештаи за својата работа како придонес кон Извештајот на Европската комисија за напредокот на РСМ. Центарот, исто така, ќе учествува и во сите активности поврзани со Поглавјето 26 Образование и култура.

ДРЖАВЕН ИСПИТЕН ЦЕНТАР
В. Д. ДИРЕКТОР

м-р Даниела Јовчевска Михајловска

ПРИЛОГ: ФИНАНСИСКИ ПЛАН ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА АКТИВНОСТИТЕ ОД ПРОГРАМАТА ЗА РАБОТА НА ДРЖАВНИОТ ИСПИТЕН ЦЕНТАР ЗА 2025 ГОДИНА

Финансиски план за реализација на активностите во програма за
за работа на Државниот испитен центар согласно Буџетот за 2025 година

3 ПОДГОТОВКА И РЕАЛИЗАЦИЈА НА ДРЖАВНА МАТУРА 55.260.000

Ставка		Износ
	Програма 30	
	ПОДГОТОВКА И РЕАЛИЗАЦИЈА НА ДРЖАВНА МАТУРА	36.880.000
40	ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ	22.370.000
401	Основни плати	15.800.000
402	Придонеси за социјално осигурување	6.200.000
404	Надоместоци за годишен одмор (регрес)	370.000
42	СТОКИ И УСЛУГИ	13.700.000
420	Патни и дневни расходи	500.000
	Патувања на вработените	250.000
	Дневници за службени патување во странство	250.000
421	Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	1.000.000
	Водовод и канализација	100.000
	Централно греење	450.000
	Пошта	100.000
	Телефон и телефакс	100.000
	Горива и масла	150.000
423	Материјали и ситен инвентар	1.500.000
	Канцелариски материјали	1.200.000
	Прехабени продукти	300.000
424	Поправки и тековно одржување	500.000
	Поправки и сервисирање на лесни коли	40.000
	Поправка и одржување на хардвер и софтвер	360.000
	Поправка и одржување на машини	100.000
425	Договорни услуги	10.000.000
	Осигурување на моторни возила	25.000
	Осигурување на имот	100.000
	Надоместоци за повремено ангажирани лица за Државната матура (државни матурски предметни комисии, преведувачи, лектори, независни читачи, локални координатори, оценувачи, лица ангажирани за компјутерска евиденција, скенирање, верификација и дистрибуција, повремено ангажирани лица за спроведување на матура)	5.425.000
	Сместување на оценувачи	600.000
	Дистрибуција на испитен материјал	930.000
	Управен одбор	960.000
	Државен матурски одбор	600.000
	Услуга за одржување на хигиената	400.000
	Надворешни лица договор на дело	960.000
426	Други тековни расходи	200.000
	Учество на семинари и конференции	100.000
	Објавување конкурси за разни соработници	100.000
46	Субвенции и трансфери	60.000
464	Разни трансфери	60.000
	Трансфери при пензионирање (отпремини)	60.000
48	КАПИТАЛНИ РАСХОДИ	750.000

480	Купување на опрема и машини	0
482	Други градежни објекти	300.000
485	Вложувања и нефинансиски средства	450.000
	Програма 32	
	МЕЃУНАРОДНИ ТЕСТИРАЊА	17.350.000
42	СТОКИ И УСЛУГИ	17.350.000
420	Патни и дневни расходи	300.000
	Патувања на вработените во странство	150.000
	Дневници за службени патување во странство	150.000
421	Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	300.000
	Други трошоци за комуникација-интернет	100.000
	Телефон и телефакс	50.000
	Транспорт на луѓе	150.000
423	Материјали и ситен инвентар	250.000
	Канцелариски материјали	250.000
425	Договорни услуги	1.500.000
	Средства за реализација на ТИМСС2023 тестирање, реализација на ТАЛИС2024, подготовка и објавување на национален извештај за ПИСА2022, подготовка и објавување на детални извештаи, збирки со задачи и прирачници за наставници за ПИРЛС 2021, обуки на наставници за примена на материјалите од ПИРЛС 2021 во наставата за читање со разбирање, подготовка на пробно тестирање ПИСА2025, подготовка на главно тестирање ИЦИЛС 2023, односно за: превод на материјали, лектура, дизајн и припрема на тестови, прашалници и прирачници, печатењето на тестовите и прашалниците за родители, ученици и наставници, печатење на прирачници, организирање на тестирањата, оценување на тестовите, компјутерски внес на тестови и прашалници, подготовка и печатење на извештаи	1.500.000
426	Други тековни расходи	15.000.000
	Членарини во меѓународни организации	15.000.000
	Програма 33	
	НАЦИОНАЛНО ТЕСТИРАЊА	1.030.000
42	СТОКИ И УСЛУГИ	1.030.000
420	Патни и дневни расходи	150.000
	Патувања на вработените во земјата	150.000
423	Материјали и ситен инвентар	150.000
	Канцелариски материјали	150.000
425	Договорни услуги	500.000
	Средства за изработка на ајтеми, тестови, прашалник за ученик, прашалник за родител, прашалник за наставник, прашалник за директор, нивен превод, лектура, графичка подготовка на тестови и прашалници, организирање на тестирањата, оценување на тестовите, компјутерски внес на тестови и прашалници, печатење на извештаи.	500.000
426	Други тековни расходи	230.000
	Учество на семинари и конференции	170.000
	Данок на плати и други лични примања	60.000

В. Д. Директор
м-р Даниела Јовчевска Михјаловска

Изготвил: Иљир Синани

Прилог 2

**Финансиски план за самофинансирачката сметка 787 за реализација на активностите
во програма за работа на
Државниот испитен центар согласно Буџетот за 2025 година**

Ставка		Износ
	Програма 30	
	ПОДГОТОВКА И РЕАЛИЗАЦИЈА	12.300.000
40	ПЛАТИ И НАДОМЕСТОЦИ	2.000.000
401	Основни плати	1.500.000
402	Придонеси за социјално осигурување	500.000
42	СТОКИ И УСЛУГИ	7.800.000
420	Патни и дневни расходи	300.000
	Патни расходи	50.000
	Патување во странство - дневници	250.000
421	Комунални услуги, греење, комуникација и транспорт	500.000
	Водовод и канализација	100.000
	Централно греење	200.000
	Пошта	100.000
	Телефон и телефакс	50.000
	Регистрација на моторни возила	50.000
423	Материјали и ситен инвентар	1.000.000
	Канцелариски материјали	500.000
	Списанија, весници и други изданија	100.000
	Прехранбени продукти и пијалоци	140.000
	Средства за одржување на хигиена	200.000
	Ситен инвентар	60.000
424	Поправки и тековно одржување	500.000
	Поправки и сервисирање на лесни коли	40.000
	Поправка и одржување на машини	400.000
	Поправка и одржување на друга опрема	30.000
	Дезинфекција, дезинсекција и дератизација	30.000
425	Договорни услуги	5.000.000
	Надоместоци за повремено ангажирани лица за обука за директорите; за исплата на комисија за испити за директори; администратор: лица за прием и разгледување на документ; лектура, превод и печатење прирачници; лица за разгледување на приговори од државна матур, за исплата на комисиите за стручни испити	2.300.000
	Изнамување на друг на простор	2.000.000
	Дополнителни активности	300.000
	Други договорни услуги	400.000
426	Други тековни расходи	500.000
	Расходи за репрезентација	120.000
	Учество на семинари и конференции	80.000
	Објавување огласи и конкурси за разни соработници	150.000
	Други оперативни расходи (персонален данок)	150.000

48	КАПИТАЛНИ РАСХОДИ	2.500.000
480	Купување на опрема и машини	1.500.000
	Купување на компјутерска опрема и машини	200.000
	Купување на компјутерска опрема	1.200.000
	Купување на опрема за ладење (клима уреди)	100.000
482	Други градежни објекти	500.000
	Рекултрукција на други објекти	500.000
485	Вложувања и нефинансиски средства	500.000
	Компјутерски софтвер	500.000

В. Д. Директор
м-р Даниела Јовчевска Михјаловска

Изготвил: Иљир Синани

Врз основа на членот 7 ставот 1 алинејата 2 од Законот за Државниот испитен центар („Службен весник на Република Македонија“ бр. 142/08, 148/09, 41/14, 55/16, 142/16 и 64/18), во врска со членот 13 ставот 1 алинејата 9 и членот 14 ставот 7 од Статутот на Државниот испитен центар бр.01-9/1 од 23.11.2009 година, бр.02-34/1 од 14.1.2011 година и бр.01-228/2 од 6.5.2015 година, Управниот одбор на Државниот испитен центар на **183-тата седница** одржана на ден **30.12.2024 година**, донесе

ОДЛУКА

за донесување на Програмата за работа на Државниот испитен центар за 2025 година и Финансискиот план за реализација на активностите во Програмата за работа на Државниот испитен центар за 2025 година

1. Со оваа одлука се донесува Програмата за работа на Државниот испитен центар за 2025 година и Финансискиот план за реализација на активностите во Програмата за работа на Државниот испитен центар за 2025 година.
2. Се задолжуват службите на Државниот испитен центар да ја достават Програмата за работа на Државниот испитен центар за 2025 година и Финансискиот план за реализација на активностите во Програмата за работа на Државниот испитен центар за 2025 година до Министерството за образование и наука и до Владата на Република Северна Македонија, најдоцна до **15.01.2025 година**.
3. Оваа одлука влегува во сила со денот на нејзиното донесување.

Образложение

Согласно членот 7 ставот 1 алинејата 2 од Законот за Државниот испитен центар и членот 13 ставот 1 алинејата 9 од Статутот на Државниот испитен центар, Управниот одбор на Државниот испитен центар ја донесува Годишната програма за работа на Државниот испитен центар и ја доставува до Министерството за образование и наука и до Владата на Република Македонија, најдоцна до 15.01.2025 година.

Управниот одбор на ДИЦ, на седницата одржана на 30.12.2024 година, го разгледа текстот на Предлог-Програмата за работа на Државниот испитен центар за 2025 година бр.01-524/1 од 27.12.2024 година и Финансискиот план за реализација на активностите во Програмата за работа на Државниот испитен центар за 2025 година бр.05-525/1 од 31.12.2024 година и бр.05-525/2 од 31.12.2024, составен дел на истата.

Со оглед на горенаведеното, присутните членови на Управниот одбор едногласно ја донесоа Програмата за работа на Државниот испитен центар за 2025 година и Финансискиот план за реализација на активностите во Програмата за работа на Државниот испитен центар за 2025 година.

Претседател на Управниот одбор на
Државниот испитен центар,

Hikmete Selmani